

Sfântul Lucian, patronul orașului și al Episcopiei catolice de Chur, a predicat Evanghelia pe teritoriul Răției (estul Elveției de astăzi) și după o tradiție neconfirmată, a fost primul episcop de Chur. Conform părerii emise de către istoriograful locală, Sfântul Lucian a fost cea mai importantă personalitate bisericească a Evului Mediu din provincia Rătia.

Pr. drd. Alexandru Nan

Despre viața și activitatea Sfântului Lucian ne oferă informații în primul rând o biografie (Vita), scrisă între secolele al VIII-lea și al IX-lea. Această Vita, având forma literară a unei predici, a fost scrisă de către un cleric din orașul Chur, responsabil de pelerinii care veneau să se închine relicvelor Sf. Lucian. Autorul poate să fi fost chiar unul dintre episcopii de Chur (Remedius sau Victor), dar în lipsa unor informații sigure s-a renunțat la speculații legate de numele autorului, conform lui Iso Müller, *Frühes Mittelalter in Graubünden und der Schweiz. Ausgewählte Aufsätze*.

Biografia Sfântului Lucian îmbină multe texte biblice cu expuneri hagiografice, citate care au rolul să acopere lipsa informațiilor istorice precise despre viața sfântului. În ceea ce privește structura relatării, autorul Vitei s-a inspirat, în special, din viețile Sfântului Agnes și Martin. Preocuparea autorului era aceea de a transmite învățătura ortodoxă, nefiind foarte mult interesat de cronologie și de topografie.

Biografia îl prezintă pe Lucian ca mărturisitor (confessor) și misionar, așa cum apare și mai târziu, atât în notițele scrise de către episcopul Victor al III-lea de Chur pentru împăratul Ludovic cel Pios (în anul 823), cât și în celelalte texte redactate despre viața sfântului până în anul 1646. După acest an, „evlavia barocă” l-a declarat pe Lucian episcop - chiar primul episcop de Chur - și martir, așa cum este și astăzi amintit în textele liturgice

ale Bisericii Catolice, potrivit lui Michael Durst, *Geschichte der Kirche im Bistum Chur. Von den Anfängen bis zum Vertrag von Verdun*. Această biografie vorbește despre Timotei, ucenicul Sfântului Apostol Pavel, care ar fi predicat Evanghelia păgânilor din Galia. După activitatea desfășurată în zona orașului Bordeaux (Bordoelem civitatem), acesta ar fi plecat spre Anglia (Britannia), unde ar fi predicat regelui Lucian. Acesta, în urma unei revelații, ar fi renunțat la demnitatea sa regală și ar fi plecat în Galia pentru a se dedica și el misiunii. După o perioadă în care ar fi predicat în orașul Augsburg, unde l-a convertit pe nobilul Campester, care apoi a convertit întregul oraș la creștinism, Lucian s-ar fi îndreptat spre Rătia (prin care biografia înțelege Churrätien), pentru că acolo exista încă un cult al zeităților păgâne.

Pregătirea pentru misiune prin post și priveghere

Biografia vorbește de faptul că Lucian a predicat în orașul Chur, după care în zona Marswald (silva Martis), astăzi identificată cu localitatea St. Luzisteig lângă Maienfeld, unde populația păgână adora viței și tauri, ca și zeități. Vita vorbește și de postul pregătit de două sau trei zile și de privegherile Sfântului Lucian înainte de a predica Evanghelia.

Predica sfântului se lovește de refuzul păgânilor care-l prind și-l aruncă într-o fântână. Vita relatează apoi, într-o notă legendară, că după o rugăciune a sfântului, viței au început să-i sărute picioarele, iar localnicii s-au convertit la creștinism. Sfântul Lucian a fost ajutat de câțiva creștini, probabil, din orașul Chur, să scape din fântână și condus spre acest oraș. Biografia, care-l prezintă pe Lucian ca pe un „apostol” al teritoriului din Churrätia, se încheie cu laude aduse minunilor nenumărate săvârșite de către sfânt, care datorită numărului mare nu pot fi amintite.

Biografia sfântului, scrisă sub forma unui „roman apostolic de călătorie”, îmbină - așa cum observă pr. prof. dr. Michael Durst - informațiile istorice veridice, cu motive și extrase hagiografice. Faptul că biografia pune convertirea Sfântului Lucian pe seama lui Timotei, ucenicul Apostolului

Personalitate bisericească din Elveția

Sfântul Lucian, patronul statului Liechtenstein

Pavel, reprezintă tendința de a asigura „apostolicitatea” propovăduirii lui Lucian și, prin urmare, începutul „apostolic” al Bisericii din Chur. Legătura istorică făcută în biografie nu poate fi susținută, deoarece Timotei, ucenicul Sfântului Apostol Pavel, a trăit la sfârșitul secolului I și a fost episcop în Efes (Asia Mică), în timp ce existența creștinilor în orașul Chur și-n împrejurimi nu poate fi dovedită înainte de secolele al V-lea și al VI-lea.

Cercetătorii au clarificat și eroarea geografică legată de Britania. Practic, este vorba despre provincia Prättigau din estul Elveției, rezidența familiei nobiliare a „Pritannilor”, care este amintită ca „patrie” de origine a sfântului.

Demnitatea regală a Sfântului Lucian se datorează legăturii făcute cu viața unui rege pe nume Lucian, care este pomenit în cartea *Liber Pontificalis* (Lucian Abgar al IX-lea din Edesa), a cărui reședință se afla la Britinio Edessenorum. În ceea ce privește informația că Lucian a propovăduit și în zona orașului Augsburg, aceasta poate fi pusă pe seama legăturilor foarte bune dintre cele două orașe în Evul Mediu timpuriu.

Chiar dacă biografia este una romanțată, ea se bazează pe informațiile istorice care atestă activitatea misionară a Sf. Lucian în teritoriul Churrätien. Credibilă este în primul rând activitatea

misionară în jurul orașului Chur și, mai ales, în localitatea Luzisteig. Acolo exista încă din Evul Mediu timpuriu o biserică închinată Sf. Lucian. Informațiile legate de adorarea vițelor sunt veridice și par să fie în concordanță cu practicile religiilor naturiste din zonă.

Prin prezentarea „mărturisitorului” Lucian ni se pune în față un propovăduitor din zona Churrätien, care a făcut misiune în secolele al V-lea și al VI-lea, când orașul a devenit creștin, în timp ce teritoriile învecinate orașului erau în mare parte încă păgâne.

Cinstirea și patronajul Sfântului Lucian

În secolul al VIII-lea, relicvele Sfântului Lucian au fost mutate din biserica Sfântului Ștefan în biserica carolingiană, nou-construită în cinstea sfântului, tot în orașul Chur. Biserica carolingiană, cu o criptă semirotundă, a devenit în scurt timp un important loc de pelerinaj în zonă. Începând cu anul 1252, relicvele Sfântului Lucian au fost adăpostite într-o raclă confecționată în stil romanic târziu, în biserica din Chur, amintită mai sus. În perioada Reformei, racla a fost adăpostită în trezoreria catedralei din oraș. În ciuda multor legende, Sfântul Lucian a fost, fără îndoială, cea mai importantă personalitate bisericească din provincia Rătia, prima în Evul

Mediu timpuriu, potrivit Vera Schaubert și Hanns Schindler (*Heilige und Namenspatrone im Jahreslauf*).

Începând din secolul al X-lea, Sfântul Lucian, reprezentat în iconografie ca rege, este patronul Episcopiei catolice de Chur, pomenit la data de 3 decembrie, iar mai apoi, pe data de 2 decembrie.

Din anul 1295, Sfânta Emerita (pomenită anual la data de 4 decembrie) este prezentată ca fiind sora episcopului Lucian, deși se pare că a trăit undeva între secolele al X-lea și al XI-lea. Conform legendei, aceasta a fost omorâtă prin ardere în localitatea Trimmis, după ce, în prealabil, a fost batjocorită. Această legendă spune că resturile corpului Sf. Emerita au fost așezate de către Sf. Lucian într-o biserică construită de el și închinată Sf. Andrei.

Astăzi, Sf. Lucian este patronul orașului și al Episcopiei catolice de Chur, dar și al Seminarului catolic din acest oraș. Biserici închinată Sf. Lucian se găsesc astăzi în Elveția (orașul Chur, localitatea Luzisteig, pe vârful Piz Mundaun), Germania (Hechingen, Essen usw.), Italia (localitatea Tiss din Tirolul de Sud) și Austria (Göfis, în landul Vorarlberg). Sfântul Lucian este și patronul micuțului stat din vecinătatea estului Elveției, Liechtenstein, și al Arhiepiscopiei catolice din acest stat, înființată în anul 1997.